

[Simonsen (Aarhus).]

blev forkastet et Forslag om Forlængelse af den egentlige Boliglov; der skete en saadan Forkastelse med 1 Stemmes Flertal i den svenske Rigsdags første Kammer, men der vedtoges i Stedet for en anden Lov, som man naturligvis kan kalde Huslejelovgivning, eller hvad andet man vil, fortsatte Bestemmelser eller Overgangsbestemmelser. Man vedtog andre Bestemmelser; det kan man se i et med dette Lovforslag følgende Bilag, der staar det udtrykkeligt angivet.

Hvor megen Værdi disse Bestemmelser har, er jo et Spørgsmaal for sig. De Aagerbestemmelser, der den Gang blev vedtaget derovre, synes lige saa lidt der som her at have faaet nogen Betydning, skønt der sikkert kunde have været Grund til at have en Aagerbestemmelse, der kunde have Betydning. Men der er jo ogsaa fra den Tid andre, ikke ubetydelige Bestemmelser, som endnu gælder den Dag i Dag i Sverige, og jeg mener, jeg er berettiget til at nævne Sverige blandt de Lande, som Danmark vil komme til at indtage en Undtagelsesstilling overfor, hvis man nu her lader hele denne Lovgivning løbe ud og slet intet foretager sig.

Der er jo ogsaa Enighed om — man har ikke fra nogen Side turdet benægte det —, at Lejlighederne i ældre Ejendomme vil blive ganske betydeligt fordyret, hvis man lader Huslejelovgivningen udløbe, og jeg er tilbøjelig til at tro, at mindst 20 pCt.'s Forhøjelse vil gennemgaaende komme. Det kan siges, at i Provinsen har Huslejelovgivningens Bortfald ført til, at Lejlighederne i ældre Ejendomme mange Steder, om ikke alle Vegne, i Virkeligheden er blevet dyrere end Lejlighederne i de nyopførte Ejendomme, som aldrig har været inde under Huslejelovgivning eller Restriktioner. Ved en Bedømmelse af Prisen paa Lejligheder i gamle Ejendomme i Provinsbyerne nu vil det sikkert vise sig, at de gamle Lejligheder, hvis man tager Hensyn til Lejlighedens Beskaffenhed, dens Størrelse og Rumindhold, i Virkeligheden er dyrere end Lejlighederne i de nyopførte Ejendomme. Det hænger sammen med, at der alt for ofte hos de Folk, der skal leje Lejlighed, ikke er den fornødne Betalingsvane; de maa holde sig til de mindre Lejligheder, væsentlig i de gamle Ejendomme, og det giver en Mulighed for at sætte Prisen paa de gamle Lejligheder op, saaledes at de i Virkeligheden, alt taget i Betragtning, bliver dyrere end Lejlighederne i de nye Ejendomme.

Det forekom mig for Resten —

det er i hvert Fald mit Skøn —, at det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt var den mest afvisende overfor Forhandlinger om en fortsat Lovgivning paa dette Omraade. Det syntes, som om han nærmest mente, at det kun burde være Forretningslokaler og Butikker, Lokaler af Interesse for de handlende, som burde gøres til Genstand for Lovgivning, og det burde slet ikke ske nu, men maaske ved en særlig Lov, og det var vanskeligt at tænke sig, hvorledes den skulde være. Det ærede Medlem tog Afstand fra, at der kunde være nogen synderlig Fare for, at en handlende, der har oparbejdet en Forretning, kom til at afstaa for stort et Arbejdsudbytte, idet han henviste til, at man ogsaa maatte tage Hensyn til Fordelen ved en godt beliggende Butik. Det var af stor Betydning, og derfor burde Husejeren have Krav paa at faa Andel i det Udbytte, som Forretningen gav, altsaa en højere Andel, hvis Boligloven bortfaldt. Jeg er dog tilbøjelig til at tro, at en Husejer, som har en saadan godt beliggende Butik, har sørget for i Forvejen at faa det givet Udtryk i den fastsatte Leje, saaledes at man kan gaa ud fra, at det er Forretningsmanden, der ved sin Energi og Dygtighed har oparbejdet denne Forretning og skabt det Udbytte, som man nu vil give den paa-gældende Husejer Adgang til at tage, hvis man ikke vil gaa med til en forsvarlig fortsat Boliglovgivning. Det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt var endog saa oprørt over det fremsatte Lovforslag, at han drog Grundlovens Paragraf om Ejendomsrettens Ukrænkelighed frem uden dog at sige noget synderligt derom, hvad der sikkert var meget fornuftigt, thi i den Henseende kan det ærede Medlem være ganske rolig og trygt gaa ind i en Forhandling om en Erstatning for den nuværende Lovgivning.

Det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt syntes ogsaa at være blevet stødt af en Bemærkning, jeg havde fremsat om, hvilken Forskel der var paa, om en Husejer fik f. Eks. 2 000 Kr. mere i Leje om Aaret, eller 10 eller 20 Familier beholdt disse 2 000 Kr. i deres Lomme og ikke blev nødsaget til at rykke ud med dem til en enkelt Mand. Det ærede Medlem syntes at gaa ud fra, at jeg vilde formene Husejeren at anvende sine Penge, paa hvilken Maade han vilde, og hævdede, at det maatte en Husejer lige saa godt have Lov til som en Arbejder. Det har jeg heller ikke tænkt paa at bestride. Jeg har kun peget paa den samfundsmæssige Betydning, man kan tillægge det Spørgsmaal. Jeg har peget paa den Forskel, der er paa, om en Husejer, en enkelt Mand,